

Jordbær trues av sol og kulde

Mens hyttefolket jubler for en av de beste påskene i manns minne, er bøndene på etterskudd og plantene frostskaadet.

FRODE BUANES
INGEBORG STRAND CHRISTENSEN
ØRJAN DEISZ (foto)
frode.buanes@bt.no

–Jeg trodde vinteren snart var over, men det har vært minus fem grader hver natt. Røttene står i tele, og jeg har klødd meg litt i hodet om hva jeg skal gjøre med dem, sier jordbærbonde Henrik Tellevik på Askøy.

Over 70 døgn med temperaturer på under null grader denne vinteren har gitt skader på Telleviks jordbærplanter. Barfrost kan føre til frostskaader, spesielt når temperaturen kryper under fem minusgrader. Når det på senvinteren har vært en værtype med tele på røttene og mye sol og vind som tørrer ut plantene, øker det risikoen for skade.

Det kan føre til at sesongen blir dårlig for bøndene i Hordaland – og store deler av landet for øvrig.

For å beskytte plantene har Tellevik lagt fiberduk over deler av de fire dekarne med jordbær han har på Ask.

–På Østlandet er det mer rutine med å dekke til med fiberduk, men der vet de jo at det blir vinter hvert år, sier han.

Hvor store skadene kan bli, finner han først ut av når det blir vår. Han finner trøst i at været kan slå om.

–Det beste er uansett om vi lærer noe av dette. Vi bør nok alltid ha fiberduken klar før vinteren kommer, sier han.

– Ser faresignaler

En annen som er bekymret, er daglig leder Liv Lyngstad i Norsk Landbruksrådgivning (NLR) Hordaland.

–Det er litt tidlig å si helt hvordan det blir, men vi ser faresignaler.

Fakta

bønder i Hordaland

- I 2011 var det 3720 bønder i Hordaland.
- 17 bønder driver med produksjon av grønnsaker, mens 342 har produksjon av frukt og bær. Resten driver med gressbasert husdyrhold.
- Et gjennomsnittlig bruk har drift på 127 dekar.
- Totalt 10.000 dekar brukes til produksjon av frukt og grønt, mens 405.000 dekar brukes til gressbasert husdyrhold.

KILDE: LANDBRUKS- OG MAT-DEPARTEMENTET OG NORSK LANDBRUKSRÅDGIVNING

NLR gir råd til bønder og registrerer skader på avlinger. Allerede har regionlederen mottatt bekymringsmeldinger fra bønder.

–Vi har hørt at på Voss skal det være halvannen meter tele i bakken. Det er også observert en del frostskaader på pæreknopper, sier Lyngstad.

Ifølge Lyngstad er området rundt Voss utsatt. Der har det vært svært kaldt, uten at man har hatt særlig av den isolerende snøen på bakken.

Frykter isbrann

Ifølge Statens landbruksforvaltning var bøndene på denne tiden i fjor godt i gang med utplanting av en rekke grønnsaker. I år blir

KULDEN ØDELEGER: Temperaturene fremover avgjør om sesongen blir forsinket. Jordbærbonde Henrik Tellevik har lagt fiberduk over deler av

utplantingen forsinket på grunn av tele.

Historien viser likevel at marken kan tine fort når været først slår om.

–Jeg er mest bekymret for skadene. Hvis vi får isbrann i gresset blir det ikke avling til første slotten, sier Liv Lyngstad.

Isbrann er et fenomen som oppstår når det ligger et islag over gress eller planter. Solen vil da slippe gjennom og lokke plantene til å begynne å ånde, mens islokket gjør at de deretter kveles.

Håper iberiasneglen dør

–Normalt har vi begynt med vårønnen og de tidlige grønnsakene i slutten av mars og begynnelsen av april, men i år må vi nok vente til godt ut i april fordi det er så mye tele i bakken, sier Knut K. Finne, bonde og eier av gården Finnegården på Voss.

Kulden gjør at sesongen blir kortere for bonden.

–Verdiskapningen på gården vil nok bli redusert som følge av at vi kommer sent i gang, men mellom august og september vil

nok det meste være klart for å høstes.

Han dyrker i alt tretti ulike grønnsakssorter, med salat, potet, løk og purre som de viktigste.

–Det som gjør meg optimistisk og likevel lett til sinns, er at jeg håper det tar knekken på iberiasneglen. At den blir utryddet, vil veie opp for den sene sesongstarten, sier Finne.

Tørt og kaldt

En positiv nyhet for bøndene er at det kalde været har vært stabilt. I år har man unngått en tidlig mildværsperiode som har lokket knappene ut, før en ny kuldebølge har slått til.

Vakthavende meteorolog Haldis Berge ved Vervarslin-

ga på Vestlandet sitter med fasiten.

–Det har vært mye tørrere og kaldere enn normalt i mars. Det fører til at våren ikke er kommet i gang, sier hun.

Kun to ganger tidligere har mars måned bydd på mindre nedbør i Bergen. Fra januar til og med mars har Geofysisk institutt registrert 284 soltimer. Dermed ble solrekorden fra 1964 slått med tre timer.

Snittemperaturene ved målestasjonene i Ullensvang, Bergen og Vossevangen var mellom 2,3 og 3,3 grader lavere enn normalt i mars. På Vossevangen var snittemperaturen 3,3 minusgrader, mens den i Bergen var én plussgrad.

Melder nedbør til helgen

Etter atter en superuke skal det skye til fredag kveld. Natt til lørdag blir det sludd og regn på Vestlandet, forteller meteorolog Mariann Aabrekk hos Storm Geo. – Det er et lavtrykk over Trøndelag, men nedbøren vil bre seg ned til Vestlandet, sier Aabrekk. Lørdag ettermiddag vil det kun være et par byger som henger igjen, og søndag er det slutt. Da er det ifølge Aabrekk tilbake til godvær. Dagtemperaturene er da ventet å bli mellom syv og ti grader på solkysten.

OPPLEV NYE FORD FIESTA
MATHISENAUTO.NO

MathisenAuto

Kokstadveien 50 – TLF: 55 98 94 00